

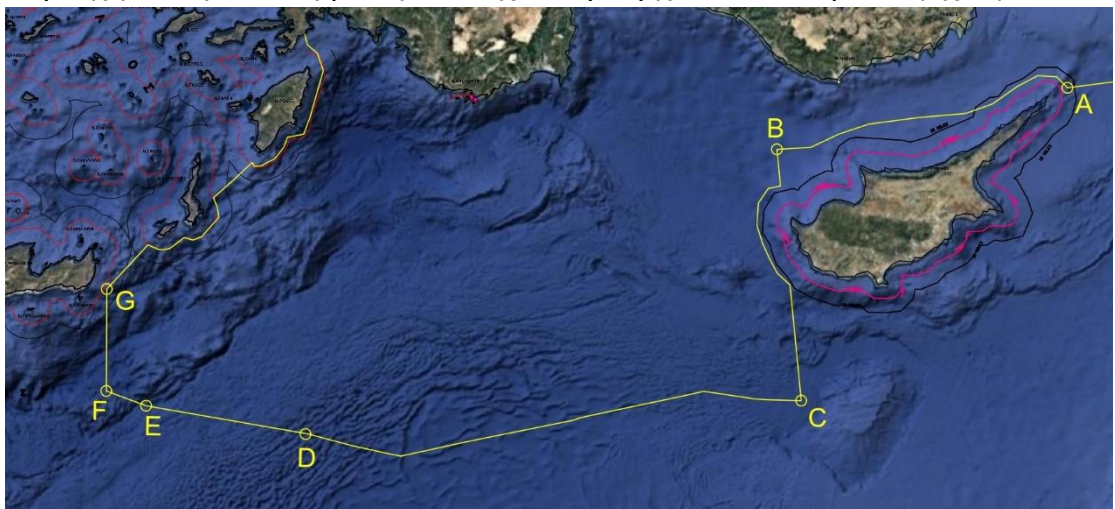
Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΝΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΛΩΔΙΟΥ GSI

Η πόντιση του ηλεκτρικού καλωδίου GSI (Great Sea Interconnector), που θα μεταφέρει ηλεκτρική ενέργεια 1.000 MWatts, η οποία θα παράγεται από ΑΠΕ στην Μέση Ανατολή και θα αποστέλλεται προς στην Ευρώπη μέσω Κύπρου και Ελλάδας, αποτελεί πλέον ένα σήριαλ ετών χωρίς ποτέ να υλοποιείται.

Βασικός λόγος η απαίτηση της Τουρκίας να ζητηθεί η άδεια της, για την διέλευση από περιοχή που αυθαίρετα ονομάζει Τουρκική υφαλοκρηπίδα, καταπατώντας κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας.

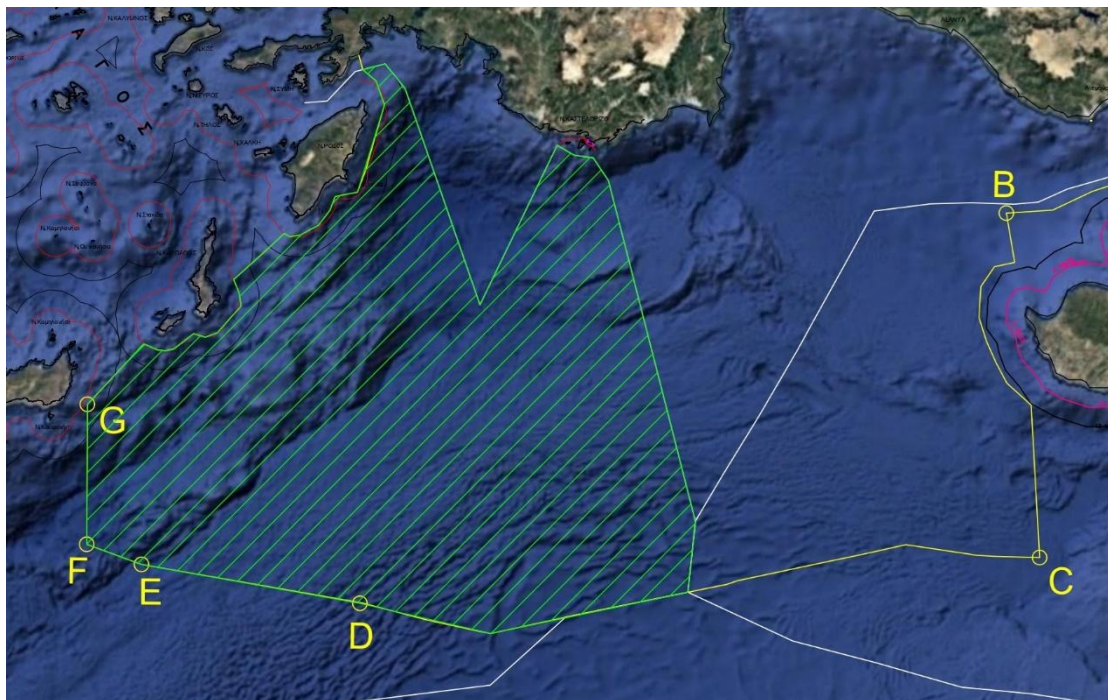
Θαλάσσιο καθεστώς της περιοχής.

- Στην περιοχή την ΝΑ Μεσογείου και ανατολικότερα του $26^{\circ} 19' 11.64''$ μεσημβρινού και έως τον μεσημβρινό των $32^{\circ} 16' 18''$ μοιρών όπου προβάλλουν κυριαρχικά δικαιώματα η Αίγυπτος, η Ελλάδα, η Τουρκία και η Κύπρος, δεν έχει γίνει επίσημη οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών, κυρίως της υφαλοκρηπίδας και της ΑΟΖ (περίπου η περιοχή του σχήματος 1).
- Στις 13 Νοεμβρίου 2019 η Τουρκία απέστειλε επιστολή στον ΟΗΕ (A/74/550), όπου αυθαίρετα όρισε μονομερώς με συντεταγμένες την περιοχή αυτή, χωρίς συνεννόηση με οιοδήποτε άλλο Κράτος, την οποία ονόμασε Τουρκική υφαλοκρηπίδα. Τις πιο πάνω συντεταγμένες κατέθεσε στον ΟΗΕ και έκτοτε θεωρεί ότι στην περιοχή αυτή είναι η μόνη που έχει κυριαρχικά δικαιώματα (Σχ. 1).

Σχήμα 1: Αυθαίρετα κηρυχθείσα Τουρκική υφαλοκρηπίδα.

- Στον σχετικό χάρτη παρατηρείται ότι δυτικά περιορίζεται από την γραμμή GF, στα νότια θεωρεί ως όριο την μέση γραμμή με την Αίγυπτο (CDE) και την Λιβύη (EF) και ανατολικά φθάνει μέχρι περίπου τα 12 ναυτικά μίλια δυτικά της Κύπρου και συνεχίζει με την παράνομη οριοθέτηση που έκανε με το βόρειο τμήμα της Κύπρου, αγνοώντας παράλληλα και την νόμιμη οριοθέτηση που έχει κάνει η Κύπρος με την Αίγυπτο.
- Σύμφωνα με τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό της Ελλάδας αλλά και τον δημοσιευθέντα χάρτη της Σεβίλλης, που αποτελούν ενδείξεις των θαλάσσιων ζωνών της Ελλάδας που προσδιορίζονται βάσει της μέσης γραμμής, προκύπτει ότι η παράνομη Τουρκική υφαλοκρηπίδα αλληλεπικαλύπτεται κατά ένα τμήμα με την αντίστοιχη Ελληνική (σχ.2).

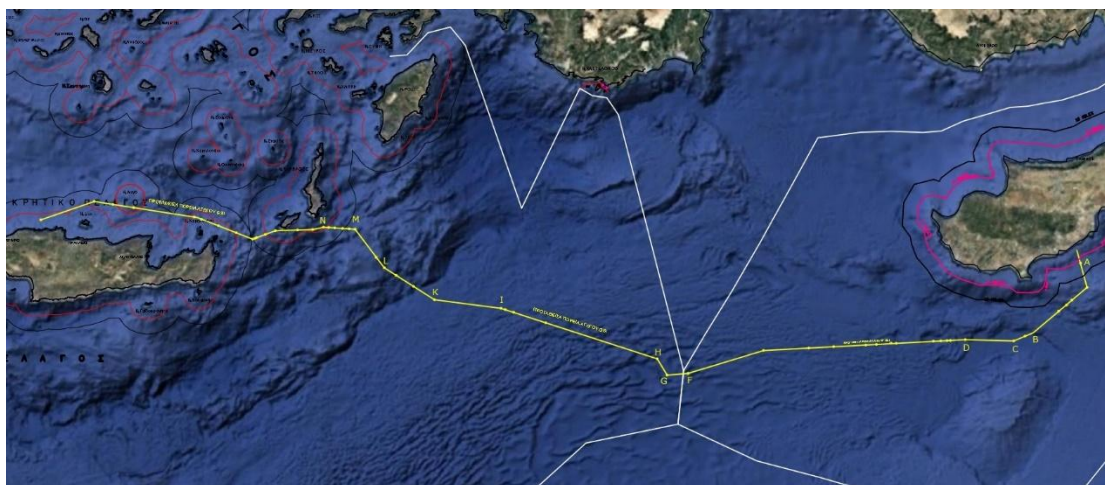
Σχήμα 2: Επικάλυψη Ελληνικής και Τουρκικής υφαλοκρηπίδας (πράσινη διαγράμμιση)

- Στις 27/11/2019, η Τουρκία σε συνεργασία με την Λιβύη και σε καταπάτηση κάθε αρχής του διεθνούς δικαίου, του δικαίου της θάλασσας αλλά και της στοιχειώδους λογικής, οριοθέτησε με την Λιβύη μια μεγάλη θαλάσσια περιοχή, αγνοώντας τα δικαιώματα της Ελλάδας, που συνήθως αναφέρεται ως Τουρκολιβυκό μνημόνιο και το οποίο κατακρίθηκε από το σύνολο του πολιτισμένου κόσμου χαρακτηρισθέν ως ανυπόστατο (σχ.3).

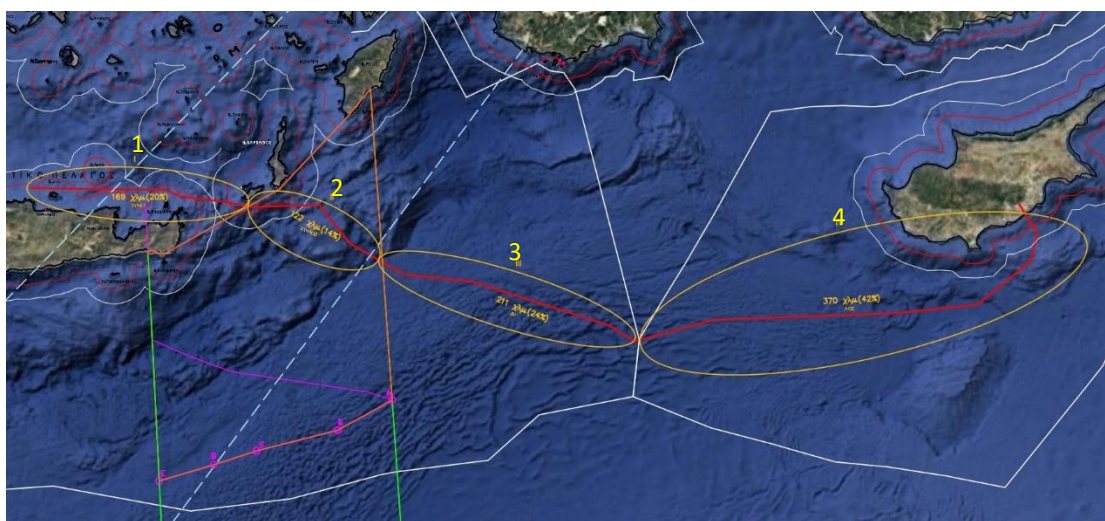
Ο αγωγός φυσικού αερίου GSI

Ο αγωγός αυτός έχει συνολικό μήκος 1208 χλμ. εκ των οποίων τα 898 χμ. μεταξύ Κύπρου και Κρήτης είναι υποθαλάσσια (σχ.5). Τα υπόλοιπα 310 χλμ. είναι μεταξύ Ισραήλ και Κύπρου.

Σχήμα 5: Προταθείσα χάραξη του ηλεκτρικού αγωγού GSI

Από το σχήμα 6 φαίνεται ότι αυτός διασχίζει τέσσερις διακεκριμένες περιοχές.

Σχήμα 6: Διακεκριμένες περιοχές διάβασης του αγωγού GSI

Περιοχή 1: Από το Ηράκλειο μέχρι το όριο που αρχίζει η οριοθετηθείσα Ελληνική ΑΟΖ με την Αίγυπτο στις 6 Αυγούστου 2020 .

Περιοχή 2: Από το πιο πάνω όριο και μέχρι τον μεσημβρινό των $28^{\circ} 59' 02''$ μοιρών (ανατολικό όριο ΑΟΖ Ελλάδας -Αιγύπτου). Η περιοχή αυτή ανήκει εξ ολοκλήρου στην Ελληνική ΑΟΖ. Παράλληλα όμως συμπίπτει και με την περιοχή της υφαλοκρηπίδας, που έχει οριοθετηθεί μεταξύ αυτής

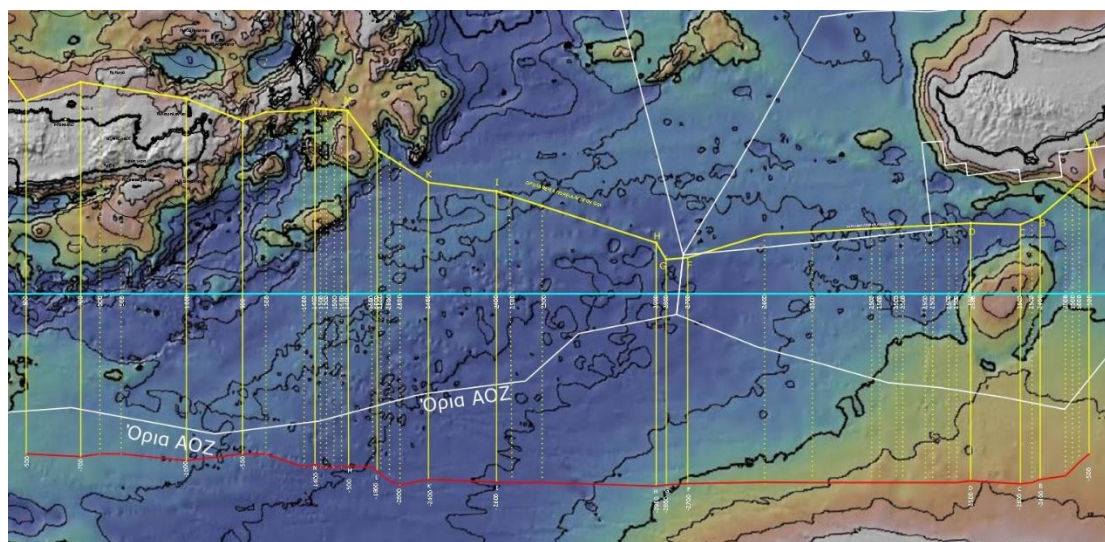
και της Λιβύης και η οποία έχει χαρακτηριστεί διεθνώς ως ανύπαρκτη (διακεκομμένες γραμμές στο σχήμα 6).

Περιοχή 3: Η περιοχή αυτή, είναι μια περιοχή που θεωρητικά ανήκει στην Ελληνική υφαλοκρηπίδα η οποία δεν έχει ακόμη οριοθετηθεί. Συγχρόνως όμως συμπίπτει και με την αυθαίρετη Τουρκική υφαλοκρηπίδα που δημιουργήθηκε στις 13/11/2019, ορίσθηκε με συντεταγμένες και ο σχετικός χάρτης κατατέθηκε στον ΟΗΕ (σχ.1). Ο ορισμός της περιοχής αυτός είναι εντελώς αυθαίρετος, διότι δεν συμφωνήθηκε με κανένα από τα κράτη που προβάλλουν αντίστοιχα κυριαρχικά δικαιώματα στην περιοχή. Ορίζει σαν νότιο όριο την μέση γραμμή με την Αίγυπτο, για την αποφυγή προστριβών με την αραβική αυτή χώρα και στην ουσία σφετερίζεται εξ ολοκλήρου την Ελληνική υφαλοκρηπίδα.

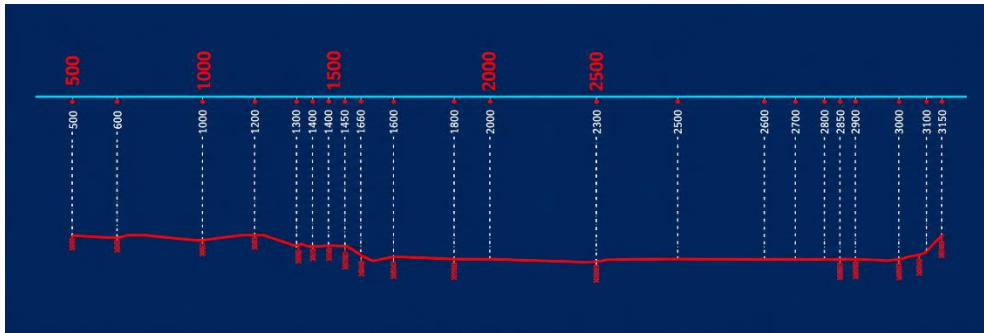
Περιοχή 4: Αυτή εμπίπτει εξολοκλήρου στην Κυπριακή ΑΟΖ.

Χαρακτηριστικά του αγωγού

Η πορεία του αγωγού, όπως φαίνεται στο σχήμα 7α (κίτρινη γραμμή) διέρχεται σε ένα μεγάλο μέρος σε βάθη περίπου 3.000 μέτρων . Στο ίδιο σχήμα φαίνεται και μια σχετική μηκοτομή πάνω στην προταθείσα χάραξη (σχ.7β κόκκινη γραμμή).

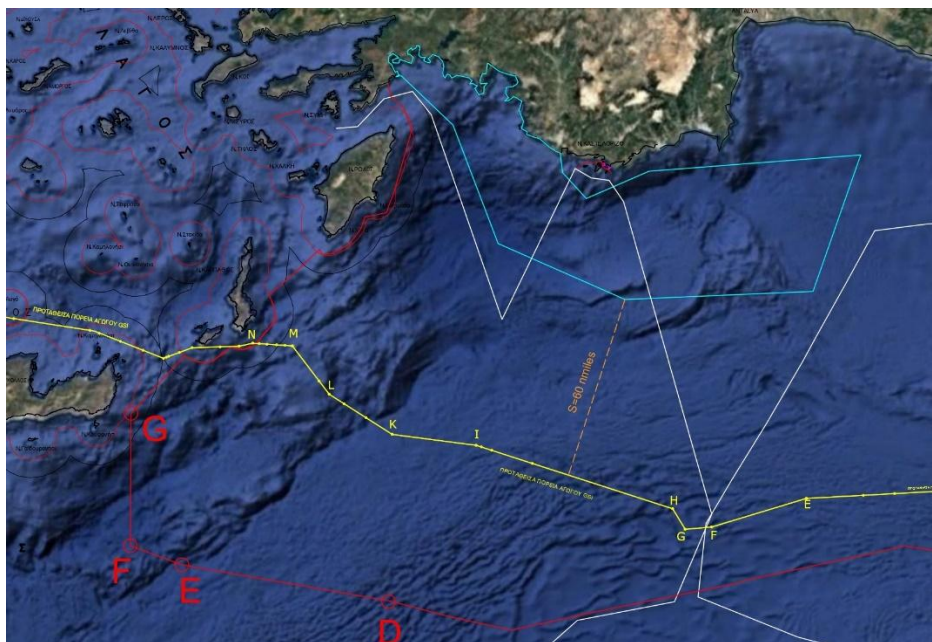

Σχήμα 7α: Βυθομετρία του πυθμένα και μηκοτομή του αγωγού GSI

Σχήμα 7β: Μηκοτομή του αγωγού GSI (με γαλάζιο η επιφάνεια της θάλασσας)

Από την προταθείσα διαδρομή, παρατηρώντας τον σχετικό χάρτη, διαπιστώνεται ότι ο αγωγός βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση από το θαλάσσιο πάρκο της Τουρκίας στην περιοχή του Καστελόριζου. Αυτό διευκρινίζεται, διότι στον τύπο διέρρευσαν απόψεις ότι η διαδρομή θα πρέπει να τροποποιηθεί για να μην περνά από το θαλάσσιο πάρκο! Εύκολα προκύπτει ότι ο αγωγός απέχει τουλάχιστον 60 μίλια από το νότιο άκρο του και ως εκ τούτου δεν υφίσταται τέτοιο θέμα (σχ.8).

Σχήμα 8: Ελάχιστη απόσταση του αγωγού GSI από το θαλάσσιο πάρκο του Καστελόριζου (με γαλάζιο χρώμα) που αυθαίρετα όρισε η Τουρκία.

Μέχρι τις 5 Αυγούστου 2026 διαχειριστής του έργου κατά 100% ήταν ο ΑΔΜΗΕ. Με την είσοδο στις 5 Αυγούστου 2026 όμως της Γαλλικής MERIDIAM¹ και την απόκτηση από αυτήν μεριδίου 66% στο project του αγωγού, αναπτρώθηκαν οι ελπίδες ότι το έργο αποκτά ιδιαίτερη σπουδαιότητα και η υλοποίησή του θα είναι ευκολότερη. Σημειώνεται ότι

¹ https://www.businessdaily.gr/epiheiriseis/225207_i-meridiam-allazei-ta-dedomena-ston-gsi-neo-othisi-gia-ti-diasyndesi-elladas

και η κατασκευαστική εταιρία του καλωδίου, η NEXANS είναι ομοίως Γαλλική και οι πληροφορίες λένε ότι και το βυθομετρικό σκάφος που θα συνεχίσει τις εργασίες θα είναι Γαλλικό.

Η Τουρκία

Οι πρώτες βυθομετρικές μετρήσεις για την χαρτογράφηση του πυθμένα κατά μήκος της χάραξης του αγωγού, άρχισαν και ολοκληρώθηκαν τον Φεβρουάριο του 2016 σε ένα τμήμα στην περιοχή βόρεια του Ηρακλείου της Κρήτης από το γεωτεχνικό σκάφος ODIN FINDER. Με το ίδιο σκάφος έγιναν και βυθομετρικές εργασίες στην περιοχή της Κύπρου, που συνεχίστηκαν και το 2017 και το 2018. Οι μετρήσεις αυτές κάλυψαν και την περιοχή μεταξύ Κύπρου και Ισραήλ αλλά και δυτικά της Κύπρου. Μετά συνεχίστηκαν το 2024 και 2026 στην περιοχή Κρήτης -Κάσου. Αν και το μεγαλύτερο μέρος της διαδρομής του αγωγού όπως φαίνεται στην περιοχή 1 είναι εντός των Ελληνικών χωρικών υδάτων, εν τούτοις η σε μικρά διαστήματα διέλευσή του από Ελληνική και μη οριοθετηθείσα υφαλοκρηπίδα προκάλεσε την πρώτη χλιαρή αντίδραση της Τουρκίας με την σχετική ANTINAVTEX που εξεδόθει τον Φεβρουάριο του 2025 σε αντίδραση στη αντίστοιχη Ελληνική, για περιοχή βόρεια του Ηρακλείου.

Με συνεχείς παλινδρομήσεις και διαφορετικές NAVTEX έγινε προσπάθεια βυθομέτρησης μέχρι την Κάρπαθο. Η διέλευση του αγωγού έξω από τα χωρικά ύδατα της Κάσου και της Καρπάθου για μόνον 1,5 μίλι προκάλεσε δύο φορές το 2024 την αντίδραση της Τουρκίας, η οποία υποστήριξε ότι το ερευνητικό σκάφος εκινείτο σε Τουρκική υφαλοκρηπίδα και έπρεπε να ζητηθεί άδεια από αυτήν. Δεν δίστασε μάλιστα να φέρει σαν απειλή πέντε πολεμικά σκάφη στην περιοχή, γεγονός που ανάγκασε την Ελλάδα να υποχωρήσει και να αλλάξει την διαδρομή που είχε εξαγγελθεί με την σχετική NAVTEX, διαπλέοντας μόνον μέσα από τα χωρικά μας ύδατα, όπου στο τέλος άφησε ανολοκλήρωτη την εργασία που είχε ορισθεί με την NAVTEX για ένα μήκος περίπου 7 χλμ. και το ερευνητικό σκάφος αναγκάστηκε να διακόψει και να επιστρέψει στην βάση του. Η προσπάθεια συγκάλυψης του γεγονότος από τον υπουργό εξωτερικών ότι δεν έγινε καμιά υποχώρηση², διαψεύδεται αφενός από τη παρακολούθηση του βυθομετρικού σκάφους όπου φαίνονται οι σχετικοί ελιγμοί και αφετέρου

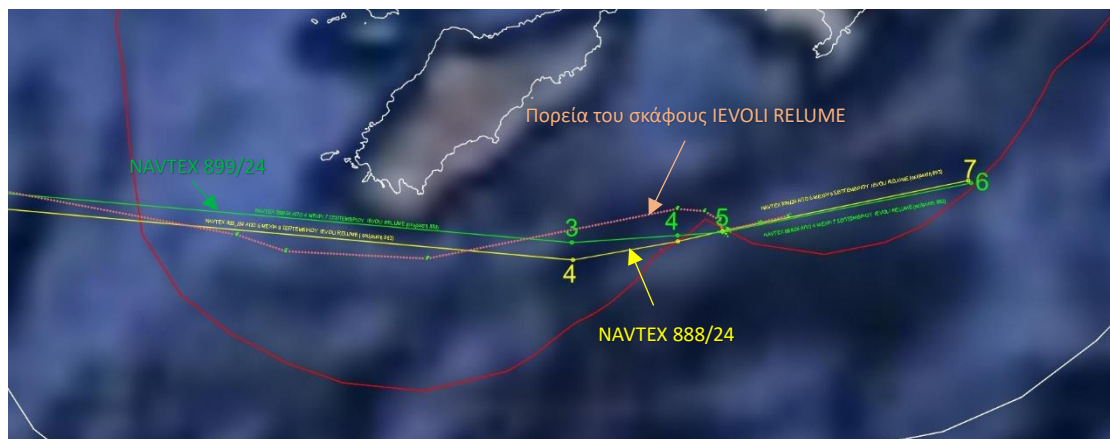
---

² <https://www.sigmalive.com/news/greece/1286753/gerapetritis-an-triti-khwra-parempodisei-to-kalwdio-tha-ekhei-sinepeies>

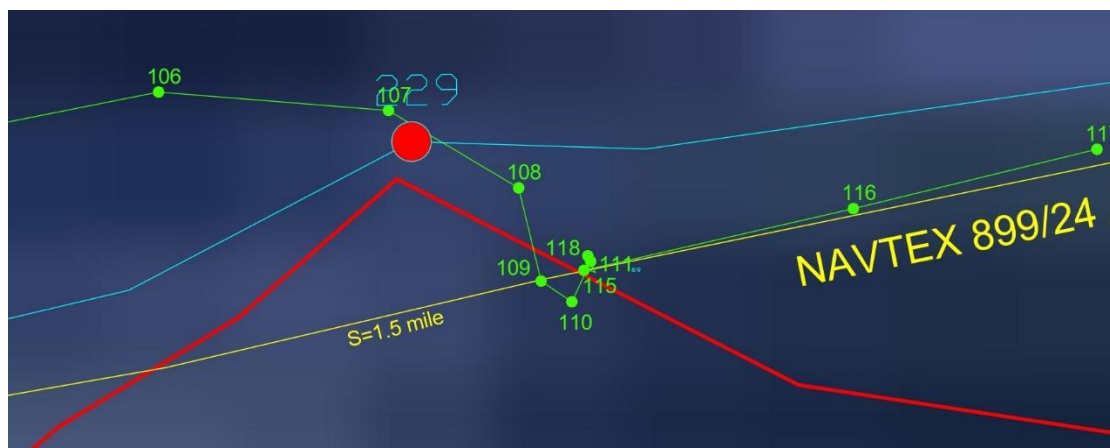
από τις πρόσφατες δηλώσεις πολιτικών αξιωματούχων (Συρίγος³) που αναφέρονται όχι σε μία αλλά δύο υποχωρήσεις (σχ.9,10,11).

Σχήμα 9: NAVTEX 693/24, 718/24 και πορεία του σκάφους IEVOLI RELUME

Σχήμα 10: NAVTEX 888/24, 899/24 και πορεία του σκάφους IEVOLI RELUME

Σχήμα 11: Λεπτομέρεια του σχήματος 10

³ <https://x.com/praktikiskepsi/status/2105650107156685236>

Είναι σαφές ότι στην περιοχή που διατυπώθηκαν οι απειλές της Τουρκίας (περιοχή 2) ανήκει εξολοκλήρου σε νόμιμα οριοθετηθείσα με την Αίγυπτο περιοχή Ελληνικής υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ. Εν τούτοις η Τουρκία στηριζόμενη στο παράνομο και ανυπόστατο Τουρκολιβυκό μνημόνιο, διεκδίκησε την περιοχή σαν Τουρκική υφαλοκρηπίδα και δεν δίστασε να χρησιμοποιήσει απειλή βίας λεκτική και ουσιαστική με την αποστολή πολεμικών σκαφών.

Το μέλλον

Ήδη από ότι διακρίνεται με τις προηγούμενες κινήσεις της Τουρκίας, αλλά και από τις πλέον πρόσφατες μέσω των οποίων απαίτησε να υπάρξει γραπτή άδεια εκ μέρους της στην περιοχή για να συνεχιστούν οι εργασίες και συγχρόνως από τις Ελληνικές δηλώσεις ότι το έργο θα συνεχιστεί, προβάλλει ένα μεγάλο αδιέξοδο.

- Αν ο αγωγός ποντισθεί με κάποιον τρόπο χωρίς να ζητηθεί η άδεια της Τουρκίας, αυτομάτως θα καταρρεύσει το Τουρκολιβυκό μνημόνιο και συγχρόνως θα υποστηριχθεί ότι η Τουρκία δεν έχει υφαλοκρηπίδα στην ευρύτερη περιοχή. Αυτό θα είναι δύσκολο να γίνει αποδεκτό από την Τουρκική κυβέρνηση που ήδη αντιμετωπίζει μια σκληρότερη αντιπολίτευση η οποία θα την κατηγορήσει για μειοδοσία.
- Αν ο αγωγός δεν ποντισθεί, μετά από σθεναρή στάση της Τουρκίας, τότε αυτό θα σημάνει μια εκχώρηση Ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων στον αναθεωρητικό γείτονα, αφού θα του αναγνωρίσει δικαιοδοσία στην περιοχή, ανοίγοντας τους ασκούς του Αιόλου για περαιτέρω αμφισβητήσεις. Η διπλωματία ψάχνει να ανακαλύψει τρόπους ολοκλήρωσης του έργου έχοντας ικανοποιημένες και τις δυο πλευρές. Η αναμενόμενη έκδοση της σχετικής NAVTEX, η ενημέρωση των κρατών της περιοχής, οι προσπάθειες καθιέρωσης ενός συντονισμού, βρίσκουν μέχρι σήμερα τις όλο και σφοδρότερες αντιδράσεις της Άγκυρας που απαιτεί με επιτακτικό τρόπο την χορήγηση έγγραφης άδειας της για την εκτέλεση του έργου.
- Δεδομένης της σπουδαιότητας του έργου ακούγονται επίσης απόψεις για πιθανή ενεργοποίηση του Ελληνικού αλλά και Γαλλικού στόλου που με πιθανή προβολή ισχύος στην περιοχή θα επιβάλουν την υλοποίηση του αγωγού.

- Παράλληλα εξετάζεται και μια διαδικασία καθυστερήσεων που θα επιτρέψει την αναμενομένη ενίσχυση της αμυντικής μας ικανότητας με τις νέες φρεγάτες, την ασπίδα του Αχιλλέα κλπ. Και ίσως τότε η αποτρεπτική ικανότητα να είναι αποτελεσματική.
- Τέλος εικάζεται ότι ένας πιθανός ελιγμός της Άγκυρας θα μπορούσε να γίνει με μετάπτωσή της από την γραπτή της απαίτηση σε μια θολή ενημέρωση επικαλούμενη το κατ'αυτήν Διεθνές δίκαιο, αν πάρει κάποιο μεγάλο αντάλλαγμα. Μια γνωστή τακτική Τουρκική μεθοδολογία στην εκπλήρωση των απαιτήσεων της που με συστηματικό τρόπο υποστηρίζει και συνεχώς προβάλλει.

Η διέλευση καλωδίων από την υφαλοκρηπίδα δεν απαιτεί κανενός είδους άδεια ή συναίνεση βάσει του δικαίου της θάλασσας, ενώ όταν πρόκειται για αγωγούς (αερίου, πετρελαίου, κλπ.), τότε απαιτείται ενημέρωση των παράκτιων κρατών για πιθανή αλλαγή της διαδρομής λόγω υποθαλάσσιων κατασκευών ή άλλων εμποδίων (άρθρο 79 της UNCLOS).

Μόνον αν τα καλώδια εισέρχονται στην χωρική του θάλασσα, το παράκτιο Κράτος έχει το δικαίωμα να θέτει περιορισμούς και προϋποθέσεις για την διαδρομή του.

Εν τούτοις η Τουρκία επιβάλλει με την βία τις απόψεις της, με το δεδομένο ότι αν και δεν έχει γίνει ακόμη επίσημη οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας στην περιοχή, τη θεωρεί αυθαίρετα δική της, ενώ βάσει του δικαίου της θάλασσας και με την εφαρμογή της μέσης γραμμής ανήκει στην Ελλάδα.

Μέχρι σήμερα εκτός από λεκτικές προτροπές και δηλώσεις συμπαράστασης, δεν υπάρχουν ουσιαστικές αντιδράσεις από μέρους τουλάχιστον της ΕΕ, με το δεδομένο ότι το έργο αυτό είναι ευρύτερης σημασίας και χρηματοδοτείται από αυτή με 700 εκατομμύρια Ευρώ περίπου.

Παράλληλα με τις τελευταίες δηλώσεις του πρόσφατα αφιχθέντος (6/10/26) υπουργού των εξωτερικών των ΗΠΑ κ. Μάρκο Ρούμπιο, φαίνεται ότι και το θέμα του καλωδίου εντάσσεται στην μόνιμη στρατηγική τους « Βρείτε τα με την Τουρκία!». Αφέθηκαν υπόνοιες ότι σε πιθανή εκτροπή οι ΗΠΑ θα είναι παρούσες για να την αποτρέψουν. Αρκεί βέβαια να γίνει κατανοητό από τις Ελληνικές κυβερνήσεις αυτή να μην

είναι τύπου «Ιμια», όπου έγινε βεβαίως εκτόνωση της κατάστασης και αποφεύχθηκε εκτροπή, αλλά έκτοτε τα Ιμια αποτελούν μια γκρίζα ζώνη.

Είναι απορίας άξιο, για το ποιό είναι το όριο παραβατικότητας που συνεχώς αναβαθμίζει και πρέπει να υπερβεί η Τουρκία, για να προκαλέσει τους δυτικούς μας συμμάχους να αντιδράσουν και να επιβάλλουν την επικράτηση του Διεθνούς δικαίου έναντι της συστηματικής αδράνειάς τους, λόγω της στρατηγικής χρησιμότητας της Τουρκίας, όπως υποστηρίζεται, για τη αντιμετώπιση της εξ ανατολών απειλής;

Λεόντιος Πορτοκαλάκης
Τοπογράφος Μηχ., M.Sc.
Μέλος του ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ

Αθήνα, 10 Σεπτεμβρίου 2026